

Zelinář/zelinářka (kód: 41-009-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů:	Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání:	Pěstitel zahradnických plodin
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Poznávání druhů zeleniny	3
Předpěstování zeleninové sadby	3
Výsadba a ošetřování zeleniny během vegetace ve venkovních podmínkách i krytých prostorách	3
Hnojení zeleniny	3
Aplikace přípravků na ochranu rostlin proti chorobám a škůdcům zeleniny	3
Sklizeň, třídění, skladování a expedice zeleniny a její úpravy pro prodej	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 23.12.2025

Kritéria a způsoby hodnocení

Poznávání druhů zeleniny

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit a rozdělit druhy zeleniny podle konzumních částí	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zařadit určované druhy zeleniny podle tratí do osevního postupu	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Předpěstování zeleninové sadby

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést výsev zeleniny a popsat způsoby předpěstování zeleninové sadby	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Přepichovat a hrnkovat rostliny z výsevů	Praktické předvedení
c) Ošetřit zeleninovou sadbu a připravit ji k výsadbě	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Výsadba a ošetřování zeleniny během vegetace ve venkovních podmínkách i krytých prostorách

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit pozemek pro výsadbu	Praktické předvedení
b) Vysadit sadbu zeleniny, ošetřit ji po výsadbě a vysvětlit zvolený postup	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Provést základní kultivační práce při ošetřování zeleniny pomocí ručního náradí	Praktické předvedení
d) Připravit traktor s příslušenstvím ke kultivaci	Praktické předvedení
e) Kultivovat meziřádkový prostor pomocí traktoru s příslušenstvím	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Hnojení zeleniny

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést hnojení a přihnojení průmyslovým pevným a kapalným hnojivem	Praktické předvedení
b) Popsat hnojení zeleniny v jednotlivých systémech produkce zeleniny	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Aplikace přípravků na ochranu rostlin proti chorobám a škůdcům zeleniny

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit technologický postup při míchání a aplikaci přípravků na ochranu zeleniny	Ústní ověření
b) Popsat a provést základní údržbu a seřízení rosiče	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Namíchat postřik podle zadání	Praktické předvedení
d) Provést postřik porostu zeleniny	Praktické předvedení
e) Dodržet zásady BOZP při manipulaci s přípravky na ochranu rostlin	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Sklizeň, třídění, skladování a expedice zeleniny a její úpravy pro prodej

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Sklidit vybraný druh zeleniny	Praktické předvedení
b) Třídít sklizenou zeleninu a připravit ji k expedici nebo skladování	Praktické předvedení
c) Upravit a připravit jednotlivé druhy zeleniny pro prodej včetně vyhotovení výdejky	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce

Uchazečem o zkoušku může být každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti.

Uchazeč o zkoušku musí být dále držitelem platného dokladu:

- řidičské oprávnění skupiny T

Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Autorizovaná osoba zároveň s odesláním pozvánky ke zkoušce písemnou formou sdělí, kde a jakým způsobem se uchazeč může informovat o svých povinnostech a průběhu zkoušky a které doklady/dokumenty musí uchazeč předložit bezprostředně před započítáním zkoušky.

2. Průběh zkoušky

Před zahájením zkoušky uchazeč předloží zkoušejícímu průkaz totožnosti a případně další dokumenty opravňující k připuštění ke zkoušce uvedené v části 1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce.

Bezprostředně před zahájením zkoušky autorizovaná osoba seznámí uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s jeho právy a povinnostmi v rámci zkoušky podle zákona č. 179/2006 Sb., a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž autorizovaná osoba vyhotoví a uchazeč podepíše písemný záznam.

Zkoušející uzná, a tedy nemusí ověřovat, ty odborné způsobilosti, které byly již dříve u uchazeče ověřeny v rámci zkoušky z jiné profesní kvalifikace (nutno doložit osvědčením o získání profesní kvalifikace), a které jsou shodné svým rozsahem i obsahem. Rozsah a obsah odborné způsobilosti určují její jednotlivá kritéria a pokyny k realizaci zkoušky popsané v hodnotícím standardu. Zkoušející tyto odborné způsobilosti neuzná jako již ověřené, pokud by tím nebylo zajištěno řádné ověření ostatních požadavků stanovených tímto hodnotícím standardem (například při nutnosti dodržení technologických postupů a časové souslednosti různých činností).

Zkouška se koná v českém jazyce.

Zkouška je veřejná. Praktická část zkoušky a praktická zkouška není veřejná v případech, kdy to je nutné z hygienických důvodů nebo z důvodu ochrany zdraví a bezpečnosti práce.

U odborné způsobilosti **Poznávání druhů zeleniny** bude uchazeči v kritériu a) předloženo 10 vzorků pěstovaných druhů zeleniny (odrůdové rozlišení nebude požadováno). Položkami mohou být i části rostliny, popř. fotografie. Pro splnění kritéria a) je nutné určit název alespoň u 7 předložených vzorků. Při určování lze akceptovat uvedení pouze českého názvu. Pro splnění kritéria b) uvede uchazeč u určovaných vzorků jejich zařazení do pěstebních tratí podle jejich nároků na přímé hnojení statkovými hnojivy.

U odborné způsobilosti **Předpěstování zeleninové sadby** v kritériu a) provede uchazeč výsev zeleniny do 1 truhlíku či sadbovače včetně přípravy truhlíku či sadbovače. V kritériu b) přepíchá 100 ks rostlin do truhlíku nebo sadbovače včetně následného ošetření. Dále nahrnuje 50 ks rostlin do hrnků o minimálním průměru 8 cm. V kritériu c) ošetří uchazeč minimálně 100 ks sazenic (odplevelení, odstranění nevhodných sazenic, záливka, kontrola teploty v prostoru) a připraví minimálně 100 ks rostlin k výsadbě.

U odborné způsobilosti **Výsadba a ošetřování zeleniny během vegetace ve venkovních podmínkách i krytých prostorách** v kritériu a) uchazeč připraví volnou plochu minimálně 10 m² tak, aby byla plocha rovná bez hrud, plevelů. V kritériu b) provede uchazeč výsadbu minimálně 100 ks rostlin do jím zvoleného sponu a vysvětlí při tom použitý technologický postup. Při ověřování kritéria c) ošetří uchazeč okopávkou a odplevelením porost zeleniny o ploše nejméně 10 m². Při ověřování kritéria e) provede uchazeč meziřádkovou kultivaci minimálně 50 m délky.

U odborné způsobilosti **Hnojení zeleniny** v kritériu a) bude ověřeno v případě hnojení rozhozem granulovaného hnojiva na ploše minimálně 10 m², v případě aplikace kapalného hnojiva namíchá uchazeč roztok o předepsané koncentraci a přihnojí minimálně 20 ks rostlin. U kritéria b) vyjmenuje uchazeč možnosti pěstování zeleniny a zaměří se především na integrovanou produkci zeleniny.

U odborné způsobilosti **Aplikace přípravků na ochranu rostlin proti chorobám a škůdcům zeleniny** v kritériu b) uchazeč popíše a předvede základní údržbu rosiče, tedy hlavně výměnu trysky, filtru a těsnění. V kritériích hodnocení c) a d) uchazeč bude pracovat jen s přípravky běžně dostupnými pro malospotřebitele, protože v případě zkoušky ani výuky není toto použití pokládáno za „komerční profesní užití přípravků na ochranu rostlin“. Zkoušející také může modelově využít jen ve vodě rozpustné látky, které nepodléhají kontrolám a regulacím, například potravinářskou barvu, manganistan draselný a podobně. Dále kritérium d) bude ověřeno na minimální ploše 30 m² porostu zeleniny.

U odborné způsobilosti **Sklizeň, třídění, skladování a expedice zeleniny a její úpravy pro prodej** v kritériu a) uchazeč ručně sklídí zeleninu buď probírkou z plochy minimálně 20 m² nebo jednorázově z plochy 10 m² nebo jednorázově z řádku o délce minimálně 10 m. U kritéria c) uchazeč uloží jednotlivé druhy zeleniny do přepravních obalů a vyhotoví výdejku.

Při přípravě na ověřování odborných způsobilostí je zapotřebí respektovat průběh vegetačního roku v zemědělství. Je třeba, podle stavu počasí a vývoje rostlin, kumulovat vše tak, aby jednotlivé způsobilosti mohly být ověřeny v nejpříhodnějším období.

Při ověřování způsobilostí formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů a ke kvalitě výsledné práce.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby je oprávněný předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou odbornou způsobilost a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky.

Výsledné hodnocení pro danou odbornou způsobilost musí znít:

- „splnil“, nebo
- „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé odborné způsobilosti.

Výsledné hodnocení zkoušky zní buď:

- „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny odborné způsobilosti, nebo
- „nevyhověl“, pokud uchazeč některou odbornou způsobilost nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí autorizovaná osoba vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jedním zkoušejícím, který musí být přítomen u zkoušky po celou dobu jejího trvání.

Zkoušející je povinen provádět ověřování odborných způsobilostí při zkoušce přesně podle všech ustanovení tohoto hodnotícího standardu.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru zahradník a střední vzdělání s maturitní zkouškou a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oboru vzdělání zaměřeném na zahradnictví.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zahradnictví a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oboru vzdělání zaměřeném na zahradnictví.
- c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti zahradnictví a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oboru vzdělání zaměřeném na zahradnictví.
- d) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na zahradnictví a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo praktického vyučování nebo odborného výcviku v oboru vzdělání zaměřeném na zahradnictví.
- e) Profesionální kvalifikace Zelinář/zelinářka (41-009-H) a střední vzdělání s maturitní zkouškou a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost a praxi v povolání autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti a praxe v povolání v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícími orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.mze.gov.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- kryté plochy (skleníky, folníky), minimálně 50 m² plochy pro předpěstování zeleninové sadby, minimálně 300 m² orné půdy – pole
- sklad hnojiv a osiva, expediční část
- porosty minimálně dvou druhů zeleniny, každý z nich minimálně na ploše 20 m²
- zkušební místnost se stolem a židlemi
- traktor s rotačním kypřičem
- ruční nářadí pro ošetřování zeleniny v průběhu vegetace (ryče, motyky, hrábě, sázecí kolíky a lopatky, nože, nůžky)
- zářivý rosič – postřikovač
- materiál používaný v zelinářské výrobě (zahradnické truhlíky, sadbovače, jmenovky, přepichovací kolíky, sortiment průmyslových hnojiv používaný v zelinářství, obaly, přepravky)
- osivo zeleniny v množství minimálně pro výsev tří truhlíků či sadbovačů
- výdejka

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda).

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 15 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s požadavky BOZP a PO a s právy a povinnostmi uchazeče v rámci zkoušky podle zákona č. 179/2006 Sb.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 6 až 9 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravil Národní pedagogický institut ČR ve spolupráci s Národní radou pro kvalifikace, Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem zemědělství a odborníky z praxe z těchto subjektů:

- Zelinářská unie Čech a Moravy, Olomouc
- Střední zahradnická škola Ostrava, příspěvková organizace
- Střední škola zahradnická a technická Litomyšl
- Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně

Hodnotící standard profesní kvalifikace schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.